

VETNÉ ČLENY

SYNTAX - zaoberá sa vzťahmi medzi slovami vo vete, správnym tvorením vetných konštrukcií a slovosledom

Vetný člen

– najmenšia jednotka vety

– môže byť:

- _____ – nie je rozvitý iným vetným členom
Kúpil som kvety.
- _____ – dopĺňa ho iný vetný člen
Kúpil som krásne kvety.
- _____ – je k nemu pripojené iné rovnocenné slovo
Kúpil som krásne, čerstvé kvety.

PODMET

Podmet je základný vetný člen _____, ktorý pomenúva

Vo vete býva vyjadrený najčastejšie **podstatným menom v nominatíve**.

Podmet môže byť:

- a) _____ – je vo vete vyjadrený osobitým slovom
a. podstatné meno v N	Otec kráča do obchodu.
b. prídavné meno	Múdry ustúpi.
c. zámeno	My sme vás pozvali.
d. číslovka	Dvaja to neunesú.
e. iné slovné druhy a konštrukcie tiež môžu byť podmetom	
i. slovesné tvary: Tipovať sa na teste nesmie! Veriaci sa stretli v kostole.	
Plávanie je obľúbený šport.	
- b) _____ – nie je vyjadrený osobitým slovom, ale jasne z vety vyplýva
Dali sme im to.	Prišla pre mňa.

Moja sestra ešte nevie pekne písať písmenká do zošita zo slovenského jazyka.

PRÍSUDOK

Prísudok je základný vetný člen _____, ktorý

Prísudok môže byť:

- a) _____ – vyjadrený len slovesom alebo slovesným tvarom
a. jednoduchý	Uvaril večeru. Strelili gól.
b. zložený	Chcem tam ísť. Začnem maľovať až večer.

- b) _____ – sloveso byť / stať sa +
a. podstatné meno	Brat je policajt.
b. prídavné meno	Koláč je výborný.
c. zámeno	To sú oni?
d. číslovka	Sme na to traja.
e. príslovka	To bolo falošne.

Moja sestra ešte nevie pekne písať písmenká do zošita zo slovenského jazyka.

VETNÝ ZÁKLAD

Vetný základ je **jadrom** _____.

Môže byť:

- a) _____ – vyjadrený slovesom – „len prísudok“
Vonku prší. Zvečerieva sa. Nefajčiť!
- b) _____ – vyjadrený iným slovným druhom ako sloveso
a. podstatné meno	Potraviny.
b. prídavné meno	Úžasné!
c. zámeno	My?
d. číslovka	Prvý!
e. časťica	Nie!
f. citoslovce	Au!
- c) slovesno-menný – byť+príslovka, byť+príslovka+neurčitok
d) Bude ti dobre. Je navarené. Bolo treba začať skoro.

Celý deň ma veľmi škriabe v krku.

PREDMET

Predmet vyjadruje zásah, cieľ, obsah deja. **Vždy rozvíja sloveso.** Pýtame sa naň

_____.

Poznáme:

- a) _____ – je v A bez predložky
Vyzleč si kabát. Napísali sme si domácu úlohu.
- b) _____ – je v inom páde ako A alebo v A s predložkou
Teším sa na predstavenie. Idem tam s kamarátkou. Čítali sme o princeznej.

Moja sestra ešte nevie pekne písať písmenká do zošita zo slovenského jazyka.

Celý deň ma veľmi škriabe v krku.

PRÍSLOVKOVÉ URČENIE

Príslovkové určenie vyjadruje miesto, čas, spôsob, príčinu deja. Rozvíja **sloveso, prídavné meno alebo príslovku**. Pýtame sa naň _____.

Vieme ho vyjadriť:

a) príslovkou	zostal som doma
b) <u>podstatným menom</u>	<u>zostal som v škole</u>
c) zámenom	zostal som tu

Poznáme:

- a) **príslovkové určenie** _____
Karol je vzadu. (Kde je? Vzadu.)
Obraz zaves hore! (Kam zaves? Hore.)
Na stene sú akési fľaky. (Kde sú? Na stene.)
Nikdy sme tam neboli. (Kde sme neboli? Tam.)
- b) **príslovkové určenie** _____
Karol príde ráno. (Kedy príde? Ráno.)
Nezjavil sa ani po večeri. (Kedy sa nezjavil? Po večeri.)
Na Vianoce sa všetci stretneme. (Kedy sa stretneme? Na Vianoce.)
Do piatej budú doma. (Dokedy budú? Do piatej.)
- c) **príslovkové určenie** _____
Tvárila sa milo. (Ako sa tvárila? Milo.)
Hovorme po slovensky. (Ako hovorme? Po slovensky.)
Kráčali bystrým krokom. (Ako kráčali? Krokom.)
- d) **príslovkové určenie** _____
Pre slzy už ani nevidela. (Prečo nevidela? Pre slzy.)
Plače od radosti. (Prečo plače? Od radosti.)
Urobila to z lásky.
Je úplne slabá po chorobe.

Moja sestra ešte nevie pekne písať písmenká do zošita zo slovenského jazyka.

Celý deň ma veľmi škriabe v krku.

PRÍVLASTOK

Prívlastok vyjadruje vlastnosť podstatného mena. Rozvíja **podstatné meno**. Pýtame sa naň

_____.

Poznáme:

- a) _____ – zhoduje sa s rozvitým vet. členom v gramatických kategóriách
a. prídavné meno	pod horúcim slnkom, príjemný oddych
b. zámeno	bez nášho súhlasu, toto auto
c. číslovka	viacnásobný víťaz, prvý pokus
- b) _____ – nezhoduje sa s rozvitým vet. členom v gramatických kategóriách
a. podstatné meno (!G)	príchod do mesta, z okresu Zvolen, kvety jablone
b. iný slovný druh	pohľad zhora, chuť žit'

*Moja sestra ešte nevie pekne písať písmenká do zošita
zo slovenského jazyka.*

Celý deň ma veľmi škriabe v krku.